

Ha kimarad, LEMARAD

A versenyképesség javítása egyre fontosabb nemcsak a magyar gazdaság, hanem a hazai kkv-szektor számára is. Ennek pedig a digitalizáció lehet a kulcsa. Hogyan állunk ezen a területen, mit kellene másként csinálni? Erről beszélgettünk Laufer Tamással, az IVSZ - Szövetség a digitális gazdaságért elnökével. ■ K&K

Altalában mindenki azt mondja, a digitalizáció forradalmi változást jelent, annyira átalakítja az életünket, mint soha eddig még semmilyen innováció. Miért gondoljuk ezt? Tényleg radikálisabb változást jelent a digitalizáció, mint anno a gőzgép, az autózás vagy éppen a személyi számítógép elterjedése?

– Amikor a gőzgép vagy az elektromosság megjelent, valószínűleg egy ideig akkor is azt gondolták az emberek, hogy ez kezelhetetlen lesz. Egyrészt az emberek hajlamosak a dolgokat eltúlozni és jelentőségükön felül értékelni. Néha túl nagyok az elvárásaink, például sokan azt gondolják, hogy a robotok hamarosan egyenértékű munkát végeznek majd az emberekkel. Holott egyelőre ott tartunk, hogy örülünk, ha a legmodernebb típusok egy kilincset normálisan le tudnak nyomni, vagy fel tudnak menni a lépcsőn. Másrészt azt gondolom, hogy az összes digitalizáció előtti nagy innováció hatása azért belátható volt. Lehetett érezni, hogy mit jelentett a gőzgép üzembe helyezése vagy a sorozatgyár-

tás. Nyilván egyre bonyolódott a dolog, de azért a fejlődés nagyjából lineáris volt. Újabb fordulatot a számítógép elterjedése hozott az 1950-es évektől kezdődően, de sokáig ezt is célfunkciókra használták. A számítógép folyamatokat vezérelt, elterjedt a háttérügyintézés terén, mindenki azt gondolta, kiegészíti az emberi munkát. A PC elterjedése azonban már komoly fordulatot jelentett, az emberek nagy tömege került közel ehhez, és látta, hogy évről évre mennyivel több funkció ellátására alkalmas a személyi számítógép. A fejlődés egyre inkább exponenciálissá vált, előbb az informatika területén, majd a különböző ágazatokban. Egyre kiszámíthatatlanabb lett a változás, mind kevésbé tudjuk, hogy mindez mit jelent akár csak öt éves időtávon is. Sokkal kevésbé tudunk felkészülni bizonyos változásokra.

– *A digitalizáció szempontjából hol van Európában a helyünk? Mely területeken vagyunk lemaradva, hol állunk kifejezetten jól?*

– Ez nem is egyszerű kérdés. Ha a versenyképességet mérő DESI in-

dexből indulunk ki, Magyarország az utolsók között szerepel az EU-n belül. De bizonyos komponensekben kiemelkedően jók vagyunk, ilyen például a 4G. Két témában érzékelhető jelentős lemaradás: a digitális közszolgáltatások és a kkv-k területén. Magyarországon meglehetősen bipoláris a gazdaság, a multik jóval magasabb egy főre eső hozzáadott értéket termelnek, mint a kkv-szektor. Igaz, a regionális különbségek is jelentősek, a Dunántúlon már sokkal régebb óta megjelent a nyugati tőke. Nekik váltaniuk kell, hiszen őket Mexikóval, Thaifölddel és hasonló versenytársakkal hasonlítják össze. Ott a magasabb hozzáadott értékű gyártás került előtérbe. Ezzel szemben Kelet-Magyarországon még mindig az a fontos, hogyan lehet a legtöbbet dolgoztatni az embereket alacsony munkabérért. A kkv-szektorban szerintem az elmúlt 30 év legnagyobb hibája az volt, hogy nem találták el a hatékony ösztönző programot. Le vagyunk maradva, még a viseigrádi országokhoz képest is. A csehek vagy a lengyelek a 90-es évek után azzal in-

dultak, hogy lecseréltek egy elitet. Automatikusan fiatalok kerültek kulcspozíciókba, ők privatizáltak, és motiváltak voltak abban, hogy fejlesszenek. Nálunk gyakran az volt a privatizáció lényege, hogy valaki a megszerzett vagyont szétszedte, eladta, vagy éppen bezárta – lásd: magyar cukorgyárak. A 2000-es évek közepétől a korábban megszerzett előnyünk eltűnt, és ma már a visegrádi országoktól is le vagyunk maradva a hozzáadott érték tekintetében. Nálunk jóval több a kevésbé képzett bér munkás, akik egyszerű feladatokat látnak el. Ez nemcsak az ő

hibájuk: az oktatási rendszer sem tartotta a lépést a változással.

– *Mi jelentheti a kiutat a mostani helyzetből? Mit kellene máshogy csinálni?*

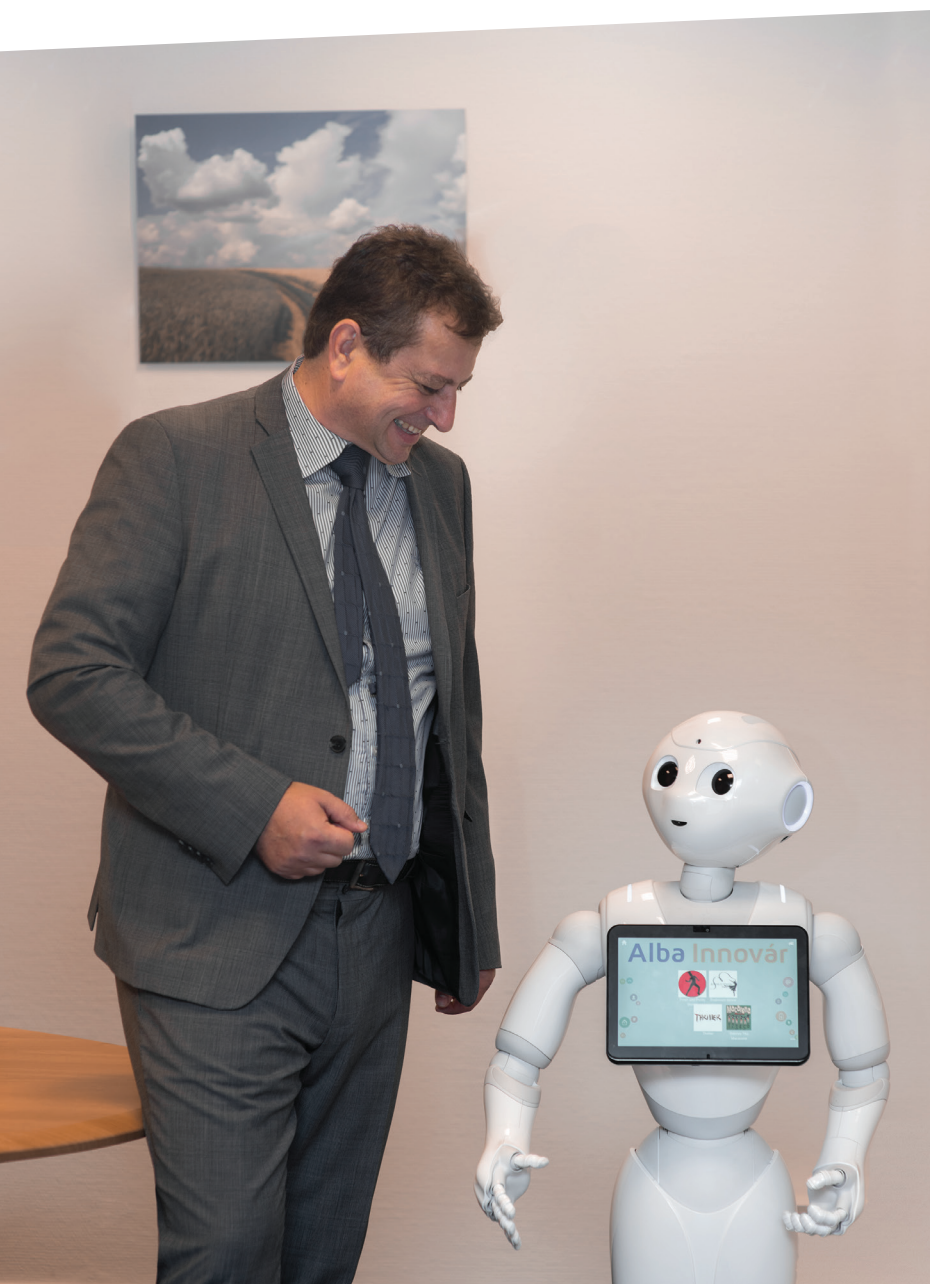
– A legfontosabb az oktatási rendszer átalakítása lenne. Egészen a 20. század végéig jó volt az oktatási rendszerünk, azóta folyamatosan romlik, mára elfogadhatatlan. Elismerjük, hogy a műszaki oktatás prioritás, állami kvótákkal támogatjuk is, de azt is el kellene ismerni, hogy egy történelemtanárnak nem lehet akkora fizetése, mint egy informatikatanárnak. A kulcsterületek-

re kellene még nagyobb hangsúlyt tenni. A Budapesti Műszaki vagy az Óbudai Egyetem például ugyanannyi támogatást kap, mint egy évvel korábban, pedig 10 százalékkal nőtt a felvett hallgatók létszáma. A képlet egyszerű: látjuk, mit kellene csinálni, de azt lépésről lépésre meg is kell valósítanunk. Be kell vezetni például a kompetenciaalapú képzést. Egyre kevésbé van szükség a lexikális tudásra, sokkal fontosabb, hogy ki mennyire alkalmazkodóképes bizonyos szituációkban, hogyan tud dolgozni csoportban, meg tud-e hozni önálló döntéseket. A közoktatás mellett bőven van teendő a felnőttképzésben is. Ez szerintem kritikus eleme a mai világnak. De a vállalatok nem akarják elengedni fél évre a munkavállalóikat egy képzésre, inkább addig dolgoztatják őket, ameddig csak lehet. A cégeket arra kellene ösztönözni, hogy hajlandók legyenek munka mellett képezni az embereiket.

Ma még azt is nehéz megjósolni, hogy 10 év múlva meddig fognak dolgozni az emberek. Nem a hivatalos nyugdíjkorhatárról beszélek, hanem arról, hogy hány éves korukig akarnak majd dolgozni a munkavállalók. Vanak országok, például Németország és Franciaország, ahol már bevezették a 32-34 órás munkahetet. Nálunk inkább arról van szó, hogy mindenki dolgozzon többet, vonjunk be még több személyt a gazdasági tevékenységbe. De Magyarországon is változás lesz: egyre inkább előtérbe kerülnek a technológiai beruházások, magasabb szak tudásra lesz szükség. Képeznünk kell az embereket, mert különben közmunkát vagy kényszermunkát kell majd adni egyes rétegeknek.

– *Hogyan látja a kkv-k fejlesztését?*

– Azt gondolom, olyan programokat kell létrehozni, amelyek „ipari ízűek”. Össze kell kapcsolni a multikat és a beszállító kkv-kat, hogy ez utóbbiak technológiai szintje, tudása, motivációja növekedjen. Az ilyen programokban sokkal jobban hiszek, mint amikor valakinek adunk egy innovatív támogatást,

A legfontosabb az oktatási rendszer átalakítása lenne. Egészen a 20. század végéig jó volt az oktatási rendszerünk, azóta romlik, mára elfogadhatatlan.

mert ekkor nagyon bizonytalan, hogy az mennyire lesz piacképes. Szerintem így sokkal inkább elérhető, hogy a kkv-k fejlesszenek, beruházzanak, és magasabb hozzáadott értékű tevékenységet végezzenek kevesebb, de jobban megfizetett emberrel. Fontos persze a szemléletformálás, az érzékenyítés – ezen a területen ki kell emelni például az IFKA-IVSZ közös programját.

– *Melyek a legfontosabb eredmények, miben van komoly szerepe az IVSZ-nek?*

– Mi a szervezettel nagyon sok mindent tettünk, hogy felhívjuk a figyelmet a lehetőségekre, de a problémák-

ra is. Jórészt nekünk köszönhető, hogy az elmúlt két évben például 10-10 százalékkal nőtt a felvett informatikusok száma. Próbáljuk tudatosítani a diákokban, szüleikben is, hogy a digitalizáció mennyire fontos, hogy tudatosan válasszanak pályát. Hogy ne olyan szakmát válasszanak, amelynek nagy valószínűséggel nincs jövője... De bőven van még teendőnk. A fejlett országokban például az egyetemek és a cégek között nagyon komoly az együttműködés. Nálunk a felsőoktatást államigazgatási szervként kezelik, hiszen az intézmények közpénzt költenek. De ha beruháznak egy cégbe, és innoválnak, annak kockázata van. Ha van bukás – és törvényszerű, hogy az is lesz –, azt ma még nem tudja kezelni a rendszer.

– *Miért fordítja energiájának jelentős részét az IVSZ-re?*

– Hogy egy kicsit „megváltsam a világot”, és segítsek abban, hogy bizonyos területek gyorsabban változzanak, és egy magasabb hozzáadott értékű országban tudjunk élni. Nem kis csata megértő fülekre találunk stratégiai szinten, de a végrehajtás korántsem ennyire zökkenőmentes. Ha hátra nézünk, sokszor azt látjuk, nem úgy vannak a dolgok, mint ahogy elképzeltük. Ezzel párhuzamosan Székesfehérváron a Város Fejlődéséért Alapítvány elnöki pozícióját is betöltöm. Három évvel ezelőtt elfogadták a javaslatomat, melynek nyomán létrehoztunk egy digitális élményközpontot. Eddig több mint nyolcezer diák látogatott el ide, napközben osztályok jönnek, délután szakkörök működnek. A cél, hogy felgyorsítsuk azokat a folyamatokat, amelyekkel menedzselni tudjuk a 21. század változásait.

FEHÉRVÁRTÓL PÁRIZSIG

Laufer Tamás programozóként kezdte szakmai pályafutását a Videoton Fejlesztési Intézetben, a 80-as évek végén. 1991-ben privatizálták az intézetet, a francia Bull vásárolta fel. 70 embert vettek fel, 60 vezetőt („francia állami cég volt, tudták, mi a szokás”) és 10 fejlesztő mérnököt. Ez utóbbira pályázott Laufer is, sikeresen. Három évre kikerült az anyacéghez Párizsba, ami nemcsak maradandó élmény volt számára, de meghatározta szakmai karrierjét is. Ezt követően az Andersen Consultinghoz került menedzseri pozícióba. „Az első három hónapban csak tanfolyamra jártam, hol Chicagóba, hol Hollandiába.” Másfél év után levadászta az Oracle nevű amerikai szoftvercég, ott a tanácsadó üzletág vezetője lett. Hasított a piac a 90-es évek második felétől, és Laufer karrierje is felfelé ívelt: előbb ügyvezető, majd regionális vezető lett. 2001-ben aztán váltani akart, elege lett a multi életből. Előbb a Magyar Postánál töltött fél évet, akkor kezdődött az integráció a Postabankkal. „Ez volt az egyetlen állam közeli kalandom.” Aztán következett a székesfehérvári Albacomp, ahova sztármenedzserként vették fel, de 3 év után felállt, és néhány kollégájával, akik szintén rendelkeztek multis tapasztalattal, megvették a Racionet nevű rendszerintegrációs céget. Ma is elnöke a társaságnak, de szeretett volna a szűk operatív feladatok mellett mással is foglalkozni, így kezdett el szerepet vállalni az IVSZ-ben, ahol 2005-től alelnöki, 2010-től elnöki pozícióban tevékenykedik.